

Kratki vodič za OSINT

Sadržaj

Uvod	2
Prije nego što započnete.....	3
Pretraživači.....	3
Pretraživanje osoba	3
Podaci koji su procurili u javnost	4
Regionalni registri kompanija	4
Globalne baze podataka s podacima o kompanijama	4
Metodologija pretraživanja.....	5
Direktoriji (pregledi izvora)	5
Geolokacija.....	5
Alati za geolociranje:.....	6
Proširenja	6

Uvod

OSINT je metoda prikupljanja obavještajnih podataka koja se koristi za prikupljanje i analizu javno dostupnih informacija i podataka u istražne svrhe. OSINT izvori podataka obuhvaćaju gotovo sve što možete pronaći na Internetu, od IP adrese do javnih državnih zapisa.

OSINT tehnikama bave se sve vrste istražitelja i analitičara iz čitavog niza industrija - analitičari operacija kibernetičke sigurnosti, službenici zakona, istražitelji prevara, lovci na prijetnje, istraživači, istraživački novinari i mnogi drugi. Projekt EU4Justice organizirao je dva treninga (april i maj 2021) za korisnike projekata u Bosni i Hercegovini na temu Osnove o OSINT-u.

Predavanje je bilo fokusirano na:

- Pretraživače, pretraživanje osoba;
- Metodologija, javni registri; i
- Kvalitet podataka, geolokacija.

Organi za provođenje zakona OSINT metodologiju mogu koristiti kada ne postoji direktna potreba za prisilnim mjerama, što doprinosi proporcionalnosti i supsidijarnosti istraga. S druge strane, ogromna je količina dostupnih podataka iz 'otvorenih izvora', koji se mogu iskoristiti u gotovo svakoj istrazi, što poboljšava efikasnost istrage i krivičnog gonjenja organiziranog kriminala i korupcije.

Ovaj kratki referentni vodič sadrži uvide za pretraživanje otvorenih izvora o kojima se raspravljalo tokom online radionica koje je organizirao projekt EU4Justice na temu *Osnove o OSINT-u* u aprilu i maju 2021. godine. Vodič je zamišljen da posluži kao brzi podsjetnik, a ne kao sveobuhvatni vodič.

Esperti predavači koji su sa učesnicima podijelili svoje znanje i iskustvo su gospodin Ludo Block i gospodin Bert Jan Beneker.

G. Ludo Block nezavisni je konsultant za istrage i obavještajne poslove i pridruženi partner u Grant Thornton Advisory u Sloveniji. Karijeru je započeo 1987. godine u nizozemskoj policiji kao glavni inspektor. Od 1999. do 2004. služio je u Moskvi kao službenik za vezu nizozemske policije s Rusijom i okolnim zemljama. 2004. godine prešao je u privatni sektor i od tada provodi istrage i radi na obavještajnim projektima za poduzeća, međunarodne organizacije, vlade i nevladine organizacije širom svijeta. Između 2010. i 2020. bio je direktor forenzike u Grant Thornton u Nizozemskoj. Zvanje doktora nauka stekao je također na Univerzitetu Vrije u Amsterdamu, na temelju istraživanja efekata donošenja politika Vijeća EU na trenutne prakse prekogranične policijske saradnje u EU.

G. Bert Jan BENEKER diplomirao je na Univerzitetu u Amsterdamu (magistar prava) i više od 15 godina radio je kao javni bilježnik. Specijalizirao se za promet nekretninama i korporacijsko pravo. Njegovi klijenti su multinacionalne korporacije i imućni privatni klijenti. Godine 2012. Bert Jan pridružio se nizozemskoj policiji kao stručnjak za prevare s nekretninama i pranje novca. Ima bogato iskustvo u radu s obavještajnim informacijama i istragama, naročito sa

složenim šemama pranja novca, propisima za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma, analitiku podataka i OSINT. Vodi obuke i pruža usluge savjetovanja organima za provođenje zakona i raznim drugim interesnim grupama.

Prije nego što započnete

- Provjerite razumijete li svoj pravni položaj i imate li potrebna ovlaštenja ukoliko želite i trebate pretraživati podatke iz otvorenih izvora za svoju istragu;
- Nikad nemojte koristiti lične račune (profile na društvenim mrežama) za pretraživanje koje se tiče vašeg posla;
- Budite svjesni tragova koje ostavljate prilikom pretraživanja;
- Budite svjesni ograničenja podataka iz otvorenih izvora i implikacija koje ti podaci mogu imati na valjanost vaših nalaza i prihvatljivost nalaza kao dokaza;
- Budite spremni odgovoriti na svako pitanje o metodologiji i korištenim alatima.

Pretraživači

Ono što pretražujete uvijek probajte naći na više pretraživača, npr. www.google.com, www.yandex.com, www.bing.com a možda i na nekim lokalnim. Kada upotrebljavate Google (ili drugi pretraživač):

- Ispravno unesite tražene pojmove koristeći prave ključne riječi;
- Koristite napredne opcije pretraživanja;
- Razmislite o Googleovim operatorima pretraživanja (Booleovi operatori) kako bi vaša pretraživanja bila što preciznija. Pregled operatora možete naći na: <https://ahrefs.com/blog/google-advanced-search-operators/>;
- Uvijek krenite s posljednje stranice rezultata i vraćajte se unatrag;
- Koristite dodatne ključne riječi koje su relevantne za vašu temu da biste otključali druge dijelove Googleovog indeksa. Za više informacija pogledajte <https://www.blockint.nl/methods/how-less-is-more-advanced-google-searching/>

Pretraživanje osoba

U istragama su podaci iz otvorenih izvora korisni kada tražimo ljude kako bismo utvrdili njihov pravi identitet ili njihove aktivnosti i veze. U nastavku je nekoliko ključnih savjeta koje treba imati na umu:

- Kod pretraživanja na Facebooku, koristite opciju pretraživanja na samoj platformi ili koristite www.graph.tips/beta/
- Kod pretraživanja na LinkedInu, najbolja poveznica je: https://www.linkedin.com/search/results/people/?firstName=&origin=FACETED_SEARCH

- Kada pretražujete na Twitteru, koristite posebne Twitter operatore koje možete pronaći ovdje: <https://developer.twitter.com/en/docs/twitter-api/v1/rules-and-filtering/search-operators> , a razmislite i o tweetdeck.twitter.com;
- Posebno obratite pažnju na korisnička imena jer ona često govore nešto o korisniku;
- Ljudi često (iznova) koriste ista korisnička imena na više platformi društvenih mreža, kao i u svojim e-mail adresama. Stoga, provjerite korisničko ime, naprimjer, na *knowem.com*, *namevine.com* ili *whatsmyname.app* kako biste provjerili koristi li se isto korisničko ime na nekim drugim platformama. Pri tome, svakako provjerite radi li se zaista o istoj osobi;
- Pretražite TikTok-u putem <https://www.osintcombine.com/tiktok-quick-search>

Podaci koji su procurili u javnost

Svim većim platformama društvenih medija, ali i mnogim drugim kompanijama, dešavalo se da im korisnički podaci procure u javnost. To se dešavalo LinkedIn-u, Facebook-u, a nedavno i Clubhouse-u. Postoji niz internetskih stranica koje se mogu pretraživati kako bi se vidjelo je li procurilo neko korisničko ime ili e-adresa i koji su drugi podaci dostupni koji bi mogli biti zanimljivi za istragu. Stranice koje treba provjeriti su:

- <https://haveibeenpowned.com>
- <https://dehashed.com>
- <https://intelx.io>
- <https://leakpeek.com>

Regionalni registri kompanija

- Albanija - <https://qkb.gov.al/search/search-in-trade-register/search-for-subject/>
- Bosna i Hercegovina – <https://bizreg.pravosudje.ba>
- Bugarska - <https://portal.registryagency.bg/CR/Reports/VerificationPersonOrg>
- Hrvatska - <https://sudreg.pravosudje.hr>
- Kosovo - <https://arbk.rks-gov.net/>
- Makedonija - <http://www.crm.org.mk/>
- Crna Gora - <http://www.pretraga.crps.me:8083/>
- Rumunija - <https://portal.onrc.ro/ONRCPortalWeb/ONRCPortal.portal>
- Srbija - <https://pretraga2.apr.gov.rs/unifiedentitysearch>
- Slovenija - <https://www.ajpes.si/prs/>

Globalne baze podataka s podacima o kompanijama

- Open corporates – <https://opencorporates.com/>
- Dato Capital – <https://en.datocapital.com/>
- Cedar Rose – <https://www.cedar-rose.com/>
- Info Clipper – <http://www.info-clipper.com/en/>
- Dun and Bradstreet – <https://www.dnb.com/>

- Offshore Leaks – <https://offshoreleaks.icij.org/>
- Pregled registara EU – <https://beta.e-justice.europa.eu/contentPresentation.do?clang=en&idTaxonomy=489>
- Pregled registara - <https://opencorporates.com/registers> ili <https://ebra.be/worldwide-registers/>
- Pregled registara EU o stvarnim korisnicima - <https://www.blockint.nl/kyc/ubo-registers-in-the-eu/>

Metodologija pretraživanja

- Uvijek počite od konkretnog pitanja na koje se može dobiti odgovor;
- Napravite plan na temelju onoga što je već poznato;
- Dokumentirajte ne samo nalaze, već i metapodatke i postupak koji ste slijedili;
- Koristite funkciju *Notepad* i tipku 'F5' za brze bilješke prilikom pretraživanja;
- Koristite funkciju *Screenshot* u Firefoxu ili dodatak u Chromeu da biste tačno snimili ono što je bilo vidljivo, i koristite funkciju *pdf printing* da biste zadržali metapodatke;
- Razmislite o tome da internetske stranice spasite i u arhivi na archive.org;
- Razmislite o korištenju softvera umnih mapa za dokumentiranje svog procesa istraživanja, naprimjer <https://www.xmind.net/>
- Razmislite o korištenju Hunchly-a (alata koji se plaća), ako je pretraživanje otvorenih izvora zadaća koju radite puno radno vrijeme - vidi <https://www.hunch.ly/>

Direktoriji (pregledi izvora)

Mnogi stručnjaci koji se bave OSINT-om napravili su zbirke relevantnih izvora za sve vrste istraga. Iskoristite ih:

- <https://osintframework.com/>
- <https://start.me/p/ZME8nR/osint>
- <https://start.me/p/7kxyv2/osint-tools-curated-by-lorand-bodo>
- <https://start.me/p/rxeRqr/aml-toolbox>
- <https://technisette.com/p/home>

Geolokacija

Proces u 3 koraka do geolokacije ako Exif podaci ne otkrivaju lokaciju:

- 1) **Izdvojite** sve podatke s fotografije: opišite ono što vidite na fotografiji (npr. predmete, krajolik, strukture, vrijeme, klimu, vegetaciju, orijentaciju), provjerite i zabilježite metapodatke, zabilježite okolnosti i izvor fotografije;
- 2) **Pretraga:** Započnite s pretraživanjem obrnutih slika u različitim pretraživačima, koristite filtriranje ključnih riječi i boja na Googleu, potražite dijelove fotografije,

potražite iste vrste objekata, upotrijebite druge izvore slika (npr. Instagram, Flickr, Imgur, LiveJournal)

- 3) **Provjera:** Kada pronađete vjerojatnu lokaciju, pokušajte dobiti najmanje 3 podatkovne tačke koje potvrđuju lokaciju (satelit, prikaz ulice, sadržaj koji su generirali korisnici)

Alati za geolociranje:

- <http://exif.regex.info/exif.cgi>
- images.google.com, yandex.ru/images, bing.com, tineye.com
- <http://data.mashedworld.com/dualmaps/map.htm>
- <https://mapillary.com>
- <https://overpass-turbo.eu>
- <https://www.instantstreetview.com>
- <https://www.cellmapper.net>

Proširenja

Proširenja ili ekstenzije su dodaci vašem internetskom pregledniku koji vam pomažu da učinkovitije izvršavate određene zadatke. U nastavku navodimo listu najčešće korištenih ekstenzija za rad s OSINT-om.

Funkcija	Firefox	Chrome
Screenshot [snimi zaslon]	Built-in	GoFullPage
Find EXIF information in images online or on your computer [Pronađi EXIF informacije na slikama na internetu ili na kompjuteru]	Exif Viewer	EXIF Viewer Pro
Download multiple links from a website [Preuzmi više poveznica s internetske stranice]	Simple mass downloader	Batch link downloader
Verification tool for video and images [Alat za provjeru slika i vidozapisa]	nije dostupno	InVid WeVerify
Quickly scrape lists from webpages (such as followers) and export in csv [Brzo preuzmi s liste internetskih stranica (npr. Sljedbenike) i prenesi ih u csv. format]	nije dostupno	Instant Data Scraper

Obtain IP and domain information on the webpage you visit with one click [jednim klikom dohvati podatke o IP-u i domeni na web stranici koju posjetite]	IP Address and Domain Information	IP Address and Domain Information
Search the page in the Internet Archive or save it there. [Pretraži stranicu u arhivi interneta ili pohrani stranicu u arhivu]	Wayback Machine	Wayback Machine
Collapse all open tabs into one page [Prebaci sve otvorene tabulatore na jednu stranicu]	OneTab	OneTab
Reverse image search in multiple engines at once [istovremeno pretraži obrnute slike na više pretraživača]	RevEye Reverse Image Search	RevEye Reverse Image Search